

A Régiók Bizottsága állásfoglalása az Európai Tanács 2008. évi tavaszi ülésére – A növekedést és foglalkoztatást célzó stratégia – A „lisszaboni paradoxon” kezelése

(2008/C 105/07)

Mivel 2006. évi tavaszi ülésének keretében az Európai Tanács felkérte a Régiók Bizottságát, hogy készítsen összefoglaló jelentést a növekedésre és foglalkoztatásra irányuló partnerség támogatásaként a 2008-as csúcstalálkozóra, értékelje a felülvizsgált lisszaboni stratégia hatásait, valamint nyújtson előzetes értékelést 2008-on túlmutatóan is.

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. **üdvözli** ezt a felkérést, mivel az európai régiók és városok fontos szerepet játszanak a lisszaboni stratégia megvalósításában. Valójában kulcsfontosságú szereplők az innovációs, kutatási és oktatási szakpolitikák terén; az összes állami beruházás több mint 66 %-át biztosítják az EU-ban, és a strukturális alapok kiadásait egyre nagyobb mértékben a növekedésre és foglalkoztatási célokra összpontosítják;

2. **emlékeztet arra**, hogy a Lisszabonban elfogadott EU reformszerződés a területi kohéziót jelöli meg az Európai Unió további, harmadik célkitűzéseiként, az ebből következő társadalmi és gazdasági kohézióval egyetemben, így az EU gazdaságának általános versenyképességét befolyásoló területi egyenlőségek prioritássá válnak, ami a régiók és városok szerepét minden eddiginél fontosabbá teszi;

3. **üdvözli** az Európai Bizottság stratégiai jelentését az Európa-szerte zajló gazdasági reformokról, amely értékelést tartalmaz a tagállamok ide vonatkozó országspecifikus javaslat-tervezetei terén elért haladásról, valamint javaslatot az integrált irányelveknek és a Közösség új, 2008–2010-es lisszaboni programjának alapvető elfogadásával kapcsolatban. Ez a stratégiai jelentés alapvetően azt mutatja, hogy a lisszaboni stratégia bizonyította értékét azáltal, hogy nagyobb mértékű növekedés és több munkahely megteremtését szolgáló általános célkitűzést határozott meg európai kontextusban. Ezzel kapcsolatban utal azokra a régiók közötti együttműködési keretekre, amelyek tevékenységükkel a lisszaboni stratégiában lefektetett célkitűzéseket is szolgálják. Jó példa erre az *Innovation Alliance*, amelynek keretében több mint húsz – az innováció terén már sikeres – európai régió működik együtt, közülük többen már a lisszaboni feltételeknek is megfelelően;

4. mindazonáltal **hangsúlyozza**, hogy nem minden tagállam hajtja végre a reformprogramokat a megfelelő ütemben, és hogy még sok a tennivaló a reformok előmozdítása terén;

5. **üdvözli** a 2006-os Európai Tanács határozatát, amely bevonja a Régiók Bizottságát a növekedésre és foglalkoztatásra irányuló partnerség megvalósításába egy olyan jelentés elkészítése révén, amely a felülvizsgált lisszaboni menetrend helyi és regionális szintekre gyakorolt hatásaival foglalkozik, és **arra kéri** az Európai Tanács tavaszi ülését, hogy bízta meg az RB-t a lisszaboni stratégia végrehajtásáról és helyi, illetve regionális szintű nyomon követéséről szóló rendszeres jelentések kidolgozásával;

6. **úgy véli**, hogy a lisszaboni stratégia megvalósítása csak akkor lehet sikeres, ha a helyi és regionális önkormányzatokat teljes mértékben bevonják a döntéshozatali, végrehajtási és nyomon követési folyamatokba, és **megerősíti** elkötelezettségét a növekedést és foglalkoztatást célzó stratégia megvalósítása iránt a helyi szinten;

7. **szilárd meggyőződése**, hogy Európa versenyképességének fokozása érdekében 2010-en túlmutatóan is szükség van egy európai stratégiára, amely a növekedésre és foglalkoztatásra irányuló gazdasági reformok egész EU-ra kiterjedő, összehangolt és átfogó politikáját határozza meg, és hatékonyabban kezeli azokat a globális kihívásokat, amelyekkel az európai kormányzás valamennyi szintje egy nagyobb mértékben szembesül;

8. támogatását **ajánlja fel** az Európai Bizottságnak egy olyan európai szintű tájékoztatói kampány megszervezéséhez, amelynek célja, hogy figyelmet és támogatottságot biztosítson e stratégia számára most és a jövőben is;

A „lisszaboni paradoxon” és a lisszaboni menetrend iránti elkötelezettség

1. **üdvözli**, hogy a 2005-ben elfogadott felülvizsgált lisszaboni stratégiát érintő kulcsfontosságú változtatások egyike a helyi szint előtérbe helyezésének koncepciója, amely a helyi és a regionális szintek szerepének hangsúlyozását célozza;

2. **megállapítja**, hogy míg Európa régiói és városai a lisszaboni stratégia majdnem mindegyik növekedésre és foglalkoztatásra irányuló célkitűzésében részt vesznek, többségük úgy érzi, hogy e stratégia nem járul hozzá jelentős mértékben a szóban forgó célkitűzések eléréséhez;

3. **sajnálátának ad hangot** e „lisszaboni paradoxon” miatt, és **emlékeztet arra**, hogy a növekedési és foglalkoztatási menetrend mellett fokozott elkötelezettség – ahogyan azt a lisszaboni stratégia 2005-ös felülvizsgálata is megköveteli – csak akkor valósulhat meg, ha a különböző szintű kormányzatok (közösségi, nemzeti, regionális és helyi) együttműködnek a feladat teljesítése érdekében;

4. ezért – a szubszidiaritás elvének megfelelően – nagyobb mértékű együttműködést **sürget** a különböző kormányzati szintek között, ami lehetővé teszi a koherensebb, összehangoltabb és hatékonyabb politikaalkotást, és fokozza a növekedést és foglalkoztatást célzó európai stratégia „többletértékét”;

A végrehajtás hiányosságai – Régiók és városok az irányítási ciklusban

5. **emlékeztet arra**, hogy helyi és regionális önkormányzatok szilárdan elkötelezettek a lisszaboni célkitűzések iránt, és sokan közülük lehetőséget látnak a végrehajtási folyamatban betöltött szerepük megerősítésére; **megjegyi** általános elégedetlenségüket a végrehajtásba való bevonásukat illetően, ami azt mutatja, hogy a tapasztalható javulások ellenére a végrehajtásban még mindig akadnak hiányosságok, amelyeket át kell hidalni a következő irányítási ciklusban;
6. **azt ajánlja**, hogy az Európai Bizottság éves nyomon követési és országspecifikus ajánlásai rendszeresen tartalmazzanak információkat valamennyi érdekelt bevonására vonatkozóan;
7. **ismételten sürgeti**, hogy a tagállamok szisztematikusan vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a lisszaboni politikai ciklus valamennyi szakaszában, adott alkotmányos rendelkezéseiknek megfelelően;
8. **szívesen részt venne** a Gazdaságpolitikai Bizottság lisszaboni módszertani munkacsoportjának tevékenységében;
9. **azt ajánlja**, hogy az EUROSTAT-ot bízzák meg az összes fontos statisztikai adat regionális szintű összegyűjtésével, ami által lehetővé válna egy, a lisszaboni stratégia céljainak eléréséről szóló strukturális nyomon követési jelentés kidolgozása és közzététele.

A kohéziós politika jelentősen hozzájárul a növekedést és foglalkoztatást célzó stratégia megvalósításához

10. **úgy látja**, hogy az európai kohéziós politika fontos eszköz, amely lehetővé teszi Európa régiói és városai számára a növekedést és foglalkoztatást célzó stratégia célkitűzéseinek helyi szintű megvalósítását. A kohéziós politika a legfontosabb kísérő politika a versenyképesség és a foglalkoztatás megerősítése terén lemaradozó régiókban;
11. **megjegyi**, hogy a kohéziós politika 2007–2013-ra vonatkozó, új tervezési időszakának keretében meghatározott „pántlikázási” követelmény fontos és mélyreható változásokat hozott a régiók és városok költségvetési terveiben, melyek nagyrészt az innovációs kiadások növekedéséhez vezettek; **úgy véli továbbá**, hogy a források elkülönítése hozzájárul a lisszaboni és göteborgi stratégiáknak a kohéziós politika fő feladatával történő összehangolásához, és azt **várja**, hogy az Európai Bizottság – miután kiértékelte a jelenlegi tervezési időszak tapasztalatait – hozzon javaslatokat arról, hogy a kohéziós politika a jövőben miképpen járulhat hozzá a lisszaboni stratégiához;
12. **osztja** az Európai Bizottság álláspontját⁽¹⁾, amely szerint a 2007–2013-as kohéziós politika a lisszaboni stratégia keretében megteremtette a beruházástervezés stratégiaibb jellegű megközelítésének alapjait, illetve az irányítás fokozott decentralizációja és a partnereknek szánt nagyobb szerep révén a stratégia iránti nagyobb mértékű helyi szintű elkötelezettség fundamentumát; ugyanakkor **sajnálja**, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal való együttműködésre korlátozza szerepét, kiaknázva

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye: „A növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia tagállamok és régiók által történő megvalósítása az EU kohéziós politikájának keretében, 2007–2013”. Következtetések, 2007. november 11., 11–12. o.

azokat a rendszereket és eljárásokat, amelyeket a nyomon követés és értékelés, valamint a programok változó körülményekhez és prioritásokhoz való igazítása céljából hoztak létre; arra **bátorítja** az Európai Bizottságot, hogy kellő mértékben ismerje el azt a szerepet, amelyet a régiók és városok játszhatnak e téren;

13. ezért a politikaalkotás különböző szintjei közötti jobb koordinációt szolgáló mechanizmusok létrehozását **sürgeti** egy olyan hatékony stratégia kidolgozásának érdekében, amely a lisszaboni célok elérésére törekvő valamennyi hatóságot bevonja helyi és regionális szinten. A Régiók Bizottsága – a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti és európai szintű szövetségével együttműködve – kész hozzájárulni egy ilyesfajta összehangolt és részvételi megközelítéshez;

14. **kiemeli** azokat az új lehetőségeket, amelyeket az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) teremtett, egy olyan szerv, amely lehetővé teszi a nemzeti, regionális és helyi önkormányzatok számára, hogy a határokon átnyúló régiókat érintő konkrét projektek kidolgozása, valamint a nemzetközi és interregionális együttműködés keretében megvalósuló projektek révén erősebb területi együttműködést valósítsanak meg a lisszaboni célok egy konkrét területre vonatkozó jobb, koherensebb és hatékonyabb végrehajtása érdekében;

15. tekintettel a területi kohézióknak az új Lisszaboni Szerződésbe foglalt jogalapjára, **kéri** az Európai Uniót, hogy konkrét intézkedéseket hozzon, és célravezető lépéseket tegyen, amelyek megfelelnek a szigetek, valamint a legkülső, a hegyvidéki és a part menti területek specifikus szükségleteinek;

16. **úgy véli** továbbá, hogy az uniós költségvetés soron következő felülvizsgálata segít majd ráirányítani a figyelmet az EU kohéziós politikájának szükségszerű megerősítésére 2013-on túlmutatóan is, mivel csak így lehet megválaszolni Európa régióinak és városainak specifikus területi szükségleteit, kihívásait és lehetőségeit;

17. **emlékeztet arra**, hogy a strukturális alapok és egyéb más fontos európai finanszírozási programok – úgymint a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP), a 7. kutatási keretprogram (FP7) és az egész életen át tartó tanulás programjai (LLL) – közötti horizontális együttműködést továbbra is lehetővé kell tenni és elő kell mozdítani, hogy az európai finanszírozás többletértékét maximálisan kiaknázhassák a lisszaboni célok elérése érdekében;

18. **hangsúlyozza**, hogy az erős verseny által fémjelzett XXI. században a gazdasági dinamizmusnak minden szinten – az EU, a tagállamok, a régiók és a települések szintjén is – jelen kell lennie annak érdekében, hogy stabil és virágzó társadalmat hozzunk létre Európa területének egészén; **tisztában van vele**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok saját területeiken hozzájárulhatnak a vállalkozások növekedését serkentő körülményekhez; **úgy véli**, hogy Európa területeinek jövőjét nem határozhatja meg egy olyan dinamika, amely pusztán a versenyképességre épül.

A helyi és regionális fejlesztési politikák jövőbeli prioritásai

19. **sürgeti** az EU-t és a tagállamokat, hogy adott fejlesztési programjaikban vegyék figyelembe a régiók és városok prioritásait;

20. **úgy véli**, hogy a lisszaboni program fontos ösztönzőt képez a növekedésre és foglalkoztatásra irányuló menetrend,

valamint a nemzeti, regionális és helyi politikaalkotás szempontjából nyújtott többletérték jobb megismertetéséhez;

21. **felkéri** elnökét, hogy jelen állásfoglalást továbbítsa az EU szlovén elnökségének és az Európai Tanács 2008. évi tavaszi ülésének, az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

Kelt Brüsszelben, 2008. február 7-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
